

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน
โรงเรียน โลกสำราญวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ในครั้ง ผู้วิจัย
ใช้วิธีดำเนินการวิจัย ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล
2. ขั้นตอนการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้แก่ ครู โรงเรียน โลกสำราญวิทยา ซึ่งสมัครใจเข้าร่วมวิจัย
เพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีระเบียบวินัยและมีความรับผิดชอบที่ดีขึ้น

1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย

1.2.1 ศึกษาניתเทศก์ จำนวน 1 คน ได้มาโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง
(บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 44) จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 เพื่อให้ข้อมูล
ในระหว่างการประเมินผลการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความรับผิดชอบ
โรงเรียน โลกสำราญวิทยา

1.2.2 ครูโรงเรียน โลกสำราญวิทยา จำนวน 5 คน ได้มาโดยการสมัครใจเข้าร่วม
วิจัยเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีระเบียบวินัยและมีความรับผิดชอบที่ดีขึ้น

1.2.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน ได้มาโดยใช้วิธี
การเลือกแบบเจาะจง (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 44) จากคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน โรงเรียน โลกสำราญวิทยา เพื่อให้ข้อมูลในระหว่างการประเมินผลการดำเนินงาน
เสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความรับผิดชอบ โรงเรียน โลกสำราญวิทยา

1.2.4 ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 15 คน ได้มาโดยการสมัครใจเข้าร่วมวิจัย เพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีระเบียบวินัยและมีความรับผิดชอบที่ดีขึ้น

1.3 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนโคกสำราญวิทยา จำนวน 38 คน ได้มาโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 44) จากนักเรียนทั้งหมดของโรงเรียนโคกสำราญวิทยา เพื่อเสริมสร้างให้เป็นผู้มีระเบียบวินัยและมีความรับผิดชอบที่ดีขึ้น

2. ขั้นตอนการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนของการวิจัย ตามกลยุทธ์ที่ใช้ประกอบการเสริมสร้างวินัย ด้านความรับผิดชอบของนักเรียน ไว้เป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหา

ระยะที่ 2 การจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัย

ระยะที่ 3 การประเมินผลการเสริมสร้างวินัย

รายละเอียดขั้นตอนการวิจัยทั้ง 3 ระยะ ปรากฏดังนี้

ระยะที่ 1 การสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหา

1. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนโคกสำราญวิทยา

2. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนโรงเรียนโคกสำราญวิทยา

3. เครื่องมือการวิจัย

แบบบันทึก

4. วิธีดำเนินการ

ประชุมระดมความคิดเห็นร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ซึ่งเป็นครูผู้สอนโรงเรียนโคกสำราญวิทยาเพื่อปรึกษาหารือถึงสภาพปัจจุบันปัญหาเกี่ยวกับวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน และศึกษาจากรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ด้านผู้เรียน (ระดับประถมศึกษา) ในมาตรฐานที่ 1 : ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ซึ่งพบว่า พฤติกรรมของนักเรียนยังไม่เป็น ที่น่าพอใจนัก ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกาย

ไม่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน การไม่มีความกระตือรือร้นในการที่จะเข้าร่วมกิจกรรม หน้าเสาธง การหยอกล้อต้งเสียดังในขณะเข้าแถวและในที่ประชุม การไม่ทิ้งขยะในที่รองรับ การส่งงาน ไม่ตรงตามเวลาที่กำหนด การขีดเขียนข้อความต่าง ๆ บน โต๊ะเก้าอี้ ฝาผนังอาคารเรียนหรือห้องน้ำ การรับประทานอาหารในห้องเรียนแล้วทิ้งไม่เป็นที่ เป็นต้น

5. ผลลัพธ์

ทราบสภาพที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน
โรงเรียน โคราชสาราณวิทยา

ระยะที่ 2 การจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัย

1. วัตถุประสงค์

เพื่อเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียน โคราชสาราณวิทยา

2. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียน โรงเรียน โคราชสาราณวิทยา

3. เครื่องมือการวิจัย

ใช้แบบสังเกต แบบประเมิน และแบบสัมภาษณ์

4. วิธีดำเนินการ

ดำเนินการตามกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (PAOR) ประกอบการฝึกปฏิบัติ เพื่อให้สอดคล้องกับกิจกรรมที่กำหนดไว้ในระยะที่ 1 ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

4.1 ขั้นวางแผน (Planning)

ผู้วิจัยร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้วางแผนการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนตามกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ ดังนี้

4.1.1 ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ประกอบด้วยกิจกรรม

ที่ผู้วิจัยร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้ร่วมกันกำหนดขึ้น โดยได้ดำเนินการในระหว่างเดือนมิถุนายน -เดือนกันยายน 2550 ร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย และผู้วิจัย ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยโดยใช้วิธีการสังเกตและสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนจากกลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล จากแบบสังเกตและแบบสัมภาษณ์

4.1.2 ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ประกอบด้วยกิจกรรม

ที่ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันกำหนดขึ้น เพื่อใช้ประกอบการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียน โดยดำเนินการในระหว่างเดือนมิถุนายน -เดือนกันยายน 2550

ซึ่งในระหว่างการค้าเนินงานนั้น ได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสังเกตและสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนจากกลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล จากแบบสังเกตและแบบสัมภาษณ์

4.2 ขั้นปฏิบัติการ (Action) มีขั้นตอนการค้าเนินงาน ดังนี้

4.2.1 คำเนินการตามแนวทางที่กำหนดไว้ในขั้นวางแผน (Planning)

เพื่อเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โดยมีกิจกรรมต่าง ๆ ประกอบด้วย กิจกรรมรณรงค์การค้าแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบ กิจกรรมรณรงค์การค้ารักษาความสะอาดของร่างกาย กิจกรรมเยาวชนคนรับผิดชอบ กิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบภายในโรงเรียน และกิจกรรมการค้าประกวดห้องเรียนสะอาด พร้อมทั้งมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

4.2.2 ประสานงาน สร้างความตระหนัก สร้างความเข้าใจและกระตุ้นโดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัย

4.3 ขั้นสังเกต (Observation) มีขั้นตอนการค้าเนินงาน ดังนี้

4.3.1 สังเกตการค้าปฏิบัติกิจกรรมตามที่คุณวิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยการค้าหนด

4.3.2 เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการบันทึก สังเกต สัมภาษณ์ และประเมินระหว่างการค้าเนินการตามกิจกรรมเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โดยใช้แบบบันทึก แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์และแบบประเมิน จากผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย

4.4 ขั้นสะท้อนผล (Reflection) มีขั้นตอนการค้าเนินงาน ดังนี้

4.4.1 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ ทำความเข้าใจ ร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย

4.4.2 ประชุมร่วมกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อการค้าการวิพากษ์การค้าวิจารณ์หาแนวทางปรับปรุงส่วนที่ยังเป็นปัญหา

4.4.3 ปรับปรุงส่วนที่เป็นปัญหาและเสริมสร้างส่วนที่ดี โดยการระดมความร่วมมือจากทุกคนในการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน การรายงานผลการเสริมสร้างว่าบรรลุเป้าหมายที่การค้าหนดไว้หรือไม่ พร้อมทั้งระบุผลการค้าดำเนินการว่ามีวิธีการหรือแนวทางในการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียนและมีคุณภาพมากที่สุด

5. ผลลัพธ์

นักเรียนโรงเรียน โลกสาคาญวิทยา ได้รับการเสริมสร้างให้เป็นผู้มีวินัยด้านความรับผิดชอบ เป็นที่พึงพอใจของครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม

ระยะที่ 3 การประเมินผลการเสริมสร้างวินัย

1. วัตถุประสงค์

เพื่อติดตามผลการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียน

โคกสำราญวิทยา

2. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียน โรงเรียน โคกสำราญวิทยา

3. เครื่องมือการวิจัย

แบบประเมินและแบบสัมภาษณ์

4. วิธีดำเนินการ

ดำเนินการร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย เพื่อติดตามผลการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน จากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ ว่าบรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด มีวิธีการใดบ้างที่ดำเนินการแล้วบรรลุวัตถุประสงค์มากที่สุด และมีวิธีการใดบ้างที่ดำเนินการแล้วยังต้องได้รับการปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น

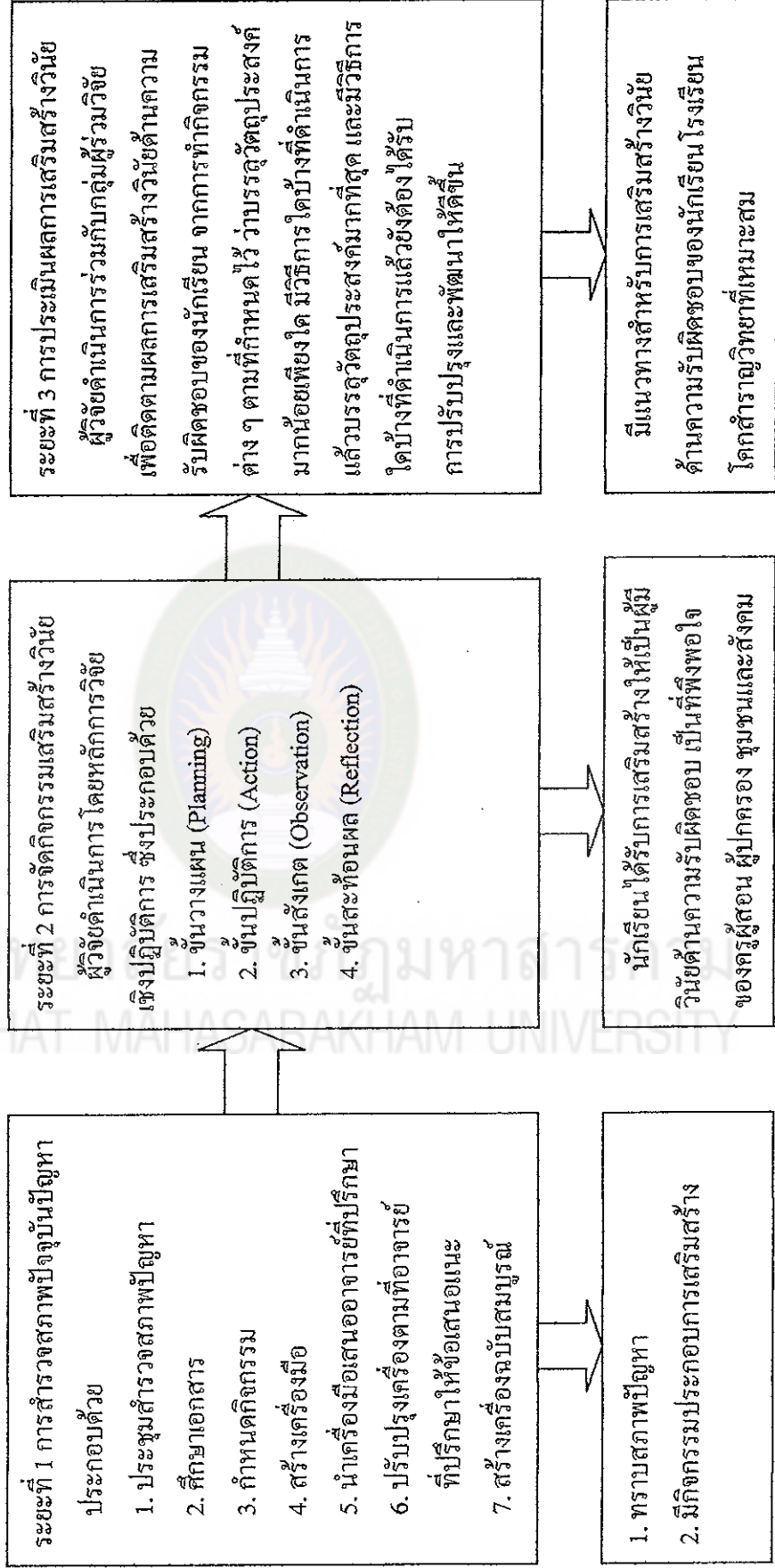
ระหว่างการประเมินผล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการประเมินและสัมภาษณ์เกี่ยวกับความรับผิดชอบของนักเรียนจากกลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล

5. ผลลัพธ์

มีแนวทางสำหรับการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียน โคกสำราญวิทยาที่เหมาะสม

สรุปขั้นตอนการวิจัยเรื่อง การศึกษาการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โศกถ้ำราญวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพลินธุ์ เขต 1 ปรากฏดังแผนภูมิที่ 2 ต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 3 ขั้นตอนการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โศกถ้ำราญวิทยา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันจัดทำเครื่องมือที่ใช้ประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียน โลกสำราญวิทยา ดังนี้

1. แบบบันทึก
2. แบบสังเกต ประกอบด้วย
 - 2.1 แบบสังเกตกิจกรรมรณรงค์การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบ
 - 2.2 แบบสังเกตการทำกิจกรรมรณรงค์การรักษาความสะอาดของร่างกาย
 - 2.3 แบบสังเกตการทำกิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบภายในโรงเรียน
3. แบบประเมิน ประกอบด้วย
 - 3.1 แบบประเมินเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียน
 - 3.2 แบบประเมินผลการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน
 - 3.3 แบบประเมินผลการทำกิจกรรมเยาวชนคนรับผิดชอบ
 - 3.4 แบบประเมินผลการจัดกิจกรรมประกวดห้องเรียนสะอาด
4. แบบสัมภาษณ์
 - 4.1 การทำกิจกรรมรณรงค์แบ่งเขตรับผิดชอบภายในโรงเรียน
 - 4.2 การประเมินผลการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน

4. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การดำเนินงานเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียน โลกสำราญวิทยา ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมด้านวินัยและความรับผิดชอบของนักเรียน และวิธีการสร้างเครื่องมือจากหนังสือการวิจัยเบื้องต้นของ บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 69 - 80) จากนั้นได้ลงมือสร้างเครื่องมือตามกรอบแบบมีโครงสร้างที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย แบบบันทึก แบบสังเกต แบบประเมิน และ แบบสัมภาษณ์ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. แบบบันทึก ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบแนวทางการจัดทำแบบบันทึก

1.2 กำหนดแหล่งที่มาของข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย

1.2.1 ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย

1.2.2 ข้อมูลที่เป็นสภาพปัญหาเกี่ยวกับวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนที่ปรากฏในปัจจุบัน และ สภาพที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับวินัยนักเรียนที่พบจากรายงานการประเมินของ สมศ.

1.3 นำเครื่องมือเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมด้าน เนื้อหา ภาษา และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วปรับปรุงตามคำแนะนำให้มีความเหมาะสมกับเรื่องที่ศึกษา

1.4 จัดทำแบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อมูลที่จะดำเนินการเก็บรวบรวมและเนื้อหาที่จะศึกษา แบบ IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยใช้สูตร IOC ของ สมนึก ภัททิยธนี (2544 : 221) ตามเกณฑ์คะแนนความเหมาะสมตั้งแต่ 0.66-1.00 โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นมีความสอดคล้องกันระหว่างข้อมูลที่จะดำเนินการเก็บรวบรวมและเนื้อหาที่จะศึกษา

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อนั้นมีความสอดคล้องกันระหว่างข้อมูลที่จะดำเนินการเก็บรวบรวมและเนื้อหาที่จะศึกษา

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นไม่มีความสอดคล้องกันระหว่างข้อมูลที่จะดำเนินการเก็บรวบรวมและเนื้อหาที่จะศึกษา

1.5 นำเครื่องมือพร้อมกับแบบประเมินความสอดคล้องเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องข้อมูลที่จะดำเนินการเก็บรวบรวมและเนื้อหาที่จะศึกษารวมไปถึงความถูกต้องและความเหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษาและกระบวนการประเมินผลซึ่งประกอบด้วย

1.5.1 นายวิรัตน์ สารบุญเรือง ค.ม. (การบริหารการศึกษา) ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองแสงราษฎร์พัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 พิจารณาโครงสร้างเนื้อหา

1.5.2 นายประโมกษ์ คุณนีย์ ศษ.ม. (การวัดผลประเมินผลการศึกษา) ครูชำนาญการ โรงเรียนสามชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 พิจารณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.5.3 นางอรุณี จิรมหาศาล กศ.ม. (ภาษาไทย) ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านหนองกุงน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 พิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมด้านภาษา

1.6 ปรับปรุงเครื่องมือตามที่คุณเชี่ยวชาญเสนอแนะให้มีความสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยต่อไป

2. แบบสังเกต ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารซึ่งเกี่ยวข้องกับวิธีการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนตามกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ รวมไปถึงการสัมภาษณ์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง การศึกษาบริบทของโรงเรียน เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

2.1.1 แบบสังเกตกิจกรรมรณรงค์การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบได้ดำเนินการ โดยการศึกษาระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเครื่องแบบนักเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับระเบียบการแต่งกายของนักเรียน แล้วนำมากำหนดเป็นกรอบของการดำเนินงานเพื่อใช้ประกอบการเสริมสร้างนักเรียนให้เป็นผู้มีวินัยด้านการแต่งกายที่ดี

2.1.2 แบบสังเกตการทำกิจกรรมรณรงค์การรักษาความสะอาดของร่างกาย ได้ดำเนินการ โดยศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดทั้งที่เป็นข้อมูลจากเอกสารและข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่จากสถานีอนามัย ว่ามีวิธีดำเนินการอย่างไรบ้าง เพื่อจะได้นำไปใช้เป็นแนวทางประกอบการดำเนินงานที่เหมาะสมมากที่สุด

2.1.3 แบบสังเกตการทำกิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบภายในโรงเรียน ได้ดำเนินการ โดยการสำรวจสถานที่ภายในบริเวณ โรงเรียนเพื่อกำหนดเป็นเขตรับผิดชอบให้แก่นักเรียนแต่ละกลุ่ม พร้อมกับศึกษาวิธีการรักษาความสะอาดอาคารสถานที่ต่าง ๆ เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบประกอบการสังเกตที่เหมาะสมมากที่สุด

2.2 ลงมือสร้างเครื่องมือซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 72) จำแนกตามกิจกรรมที่ใช้ประกอบการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบ

2.3 นำเครื่องมือเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมด้าน เนื้อหา ภาษา และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วปรับปรุงตามคำแนะนำ ให้มีความเหมาะสมกับเรื่องที่ศึกษา

2.4 จัดทำแบบประเมินความสอดคล้องกันระหว่างพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกกับกระบวนการเสริมสร้างวินัยนักเรียน แบบ IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยใช้สูตร IOC ของ สมนึก ภัททิยธนี (2544 : 221) ตามเกณฑ์คะแนนความเหมาะสมตั้งแต่ 0.66-1.00 โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน +1	เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นมีความสอดคล้องกันระหว่างพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกกับกระบวนการเสริมสร้างวินัยนักเรียน
ให้คะแนน 0	เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อนั้นมีความสอดคล้องกันระหว่างพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกกับกระบวนการเสริมสร้างวินัยนักเรียน
ให้คะแนน -1	เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้น ไม่มีความสอดคล้องกันระหว่างพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกกับกระบวนการเสริมสร้างวินัยนักเรียน

2.5 นำเครื่องมือพร้อมกับแบบประเมินความสอดคล้องเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องข้อมูลที่จะดำเนินการเก็บรวบรวมและเนื้อหาที่จะศึกษา รวมไปถึงความถูกต้องและความเหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษาและกระบวนการประเมินผล

2.6 ปรับปรุงเครื่องมือตามที่คุณเชี่ยวชาญเสนอแนะแล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียน โรงเรียน โลกกลางวิทยาที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายเพื่อทดสอบประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ประกอบการศึกษา

2.7 นำเครื่องมือมาปรับปรุงให้สมบูรณ์แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยต่อไป

3. แบบประเมิน ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารซึ่งเกี่ยวข้องกับวิธีการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนตามกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

3.1.1 แบบประเมินเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียน ได้ดำเนินการ โดยการศึกษาขอบข่ายและเนื้อหาเกี่ยวกับความรับผิดชอบของนักเรียนจากกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ แล้วนำมากำหนดเป็นกรอบของการประเมินกรอบคลุมกรอบแนวคิดทั้งความรับผิดชอบต่อตนเองและความรับผิดชอบต่อสังคม

3.1.2 แบบประเมินผลการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน ได้ดำเนินการ โดยการศึกษาขอบข่ายและเนื้อหาเกี่ยวกับความรับผิดชอบของนักเรียนจากกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ แล้วนำมากำหนดเป็นกรอบของการประเมินกรอบคลุมกรอบแนวคิดทั้งความรับผิดชอบต่อตนเองและความรับผิดชอบต่อสังคม

3.1.3 แบบประเมินผลการทำกิจกรรมเยาวชนคนรับผิดชอบ ได้ดำเนินการ โดยการศึกษาแนวทางของการจัดกิจกรรม พร้อมกับกำหนดเกณฑ์ประกอบการประเมินเพื่อสะท้อนให้ทราบถึงผลสำเร็จของการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด

3.1.4 แบบประเมินผลการจัดกิจกรรมประกวดห้องเรียนสะอาด ได้ดำเนินการ โดยการศึกษาแนวทางของการจัดกิจกรรม และมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบแก่นักเรียนแต่ละกลุ่ม แล้วนำแนวทางการจัดกิจกรรมมากำหนดเป็นเกณฑ์ประกอบการประเมิน เพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าของการเสริมสร้างวินัยนักเรียนว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด

3.2 ลงมือสร้างเครื่องมือซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Scale) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 72) จำแนกตามกิจกรรมที่ใช้ประกอบการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบ

3.3 นำเครื่องมือเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมด้าน เนื้อหา ภาษา และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วปรับปรุงตามคำแนะนำให้มีความเหมาะสมกับเรื่องที่ศึกษา

3.4 จัดทำแบบประเมินความสอดคล้องกันระหว่างพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกกับกระบวนการเสริมสร้างวินัยนักเรียน แบบ IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยใช้สูตร IOC ของ สมนึก กัททิษณี (2544 : 221) ตามเกณฑ์คะแนนความเหมาะสมตั้งแต่ 0.66-1.00 โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นมีความสอดคล้องกันระหว่างพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกกับกระบวนการเสริมสร้างวินัยนักเรียน
- ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อนั้นมีความสอดคล้องกันระหว่างพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกกับกระบวนการเสริมสร้างวินัยนักเรียน
- ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นไม่มีความสอดคล้องกันระหว่างพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกกับกระบวนการเสริมสร้างวินัยนักเรียน

3.5 นำเครื่องมือพร้อมกับแบบประเมินความสอดคล้องเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องข้อมูลที่จะดำเนินการเก็บรวบรวมและเนื้อหาที่จะศึกษา รวมไปถึงความถูกต้องและความเหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษาและกระบวนการประเมินผล

3.6 ปรับปรุงเครื่องมือตามที่คุณเชี่ยวชาญเสนอแนะแล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียน โรงเรียน โศกกลางวิทยาที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายเพื่อทดสอบประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ประกอบการศึกษา

3.7 นำเครื่องมือมาปรับปรุงให้สมบูรณ์แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยต่อไป

4. แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบแนวทางการจัดทำแบบสัมภาษณ์

4.2 กำหนดแหล่งที่มาของข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย

4.2.1 ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย

4.2.2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่ใช้ประกอบการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน

4.3 นำเครื่องมือเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมด้าน เนื้อหา ภาษา และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วปรับปรุงตามคำแนะนำ ให้มีความเหมาะสมกับเรื่องที่ศึกษา

4.4 จัดทำแบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อมูลที่จะดำเนินการเก็บรวบรวมและเนื้อหาที่จะศึกษา แบบ IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยใช้สูตร IOC ของ สมนึก ภัททิยธนี (2544 : 221) ตามเกณฑ์คะแนนความเหมาะสมตั้งแต่ 0.66-1.00 โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน +1	เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นมี ความสอดคล้องกันระหว่าง ข้อมูลที่จะดำเนินการเก็บรวบรวมและเนื้อหาที่จะศึกษา
ให้คะแนน 0	เมื่อ ไม่แน่ใจว่าข้อนั้นมี ความสอดคล้องกันระหว่าง ข้อมูลที่จะดำเนินการเก็บรวบรวมและเนื้อหาที่จะศึกษา
ให้คะแนน -1	เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้น ไม่มีความสอดคล้องกันระหว่าง ข้อมูลที่จะดำเนินการเก็บรวบรวมและเนื้อหาที่จะศึกษา

4.5 นำเครื่องมือพร้อมกับแบบประเมินความสอดคล้องเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ ชุมเคิม เพื่อพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องข้อมูลที่จะดำเนินการเก็บรวบรวมและเนื้อหาที่จะศึกษา รวมไปถึงความถูกต้องและความเหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษาและกระบวนการ ประเมินผล

4.6 ปรับปรุงเครื่องมือตามผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ ให้มีความสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ใช้แบบบันทึกประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับวินัย ด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียน โลกสำราญวิทยา
2. ใช้แบบสังเกต ซึ่งประกอบด้วย แบบสังเกตการณ์จัดกิจกรรมนันทนาการ แต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบ แบบสังเกตการณ์ทำกิจกรรมนันทนาการรักษาความสะอาดของร่างกาย และแบบสังเกตการณ์ทำกิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบภายใน โรงเรียน ประกอบ การเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยจากกลุ่มผู้ร่วมวิจัย

3. ใช้แบบประเมิน ประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 แบบประเมินผลการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน ประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างการประเมินผลการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัย จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

3.2 ใช้แบบประเมินผลการทำกิจกรรมเยาวชนคนรับผิดชอบ และแบบประเมินผลการจัดกิจกรรมประกวดห้องเรียนสะอาด ประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยจากกลุ่มผู้ร่วมวิจัย

4. ใช้แบบสัมภาษณ์ ประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยนักเรียนจากกลุ่มผู้ร่วมวิจัย และใช้ประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างการประเมินผลการเสริมสร้างวินัยนักเรียนจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

6. การจัดการทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

6.1 การจัดการทำข้อมูล

6.1.1 นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาจัดหมวดหมู่และแยกประเภทตามชนิดของเครื่องมือ

6.1.2 นำข้อมูลที่ได้จากการแยกประเภทที่มีความสมบูรณ์ และถูกต้อง มาตรวจสอบโดยใช้เทคนิคการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation Technique) (สุภางค์ จันทวานิช, 2547 : 38) ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1) การตรวจสอบข้อมูลด้านข้อมูล (Data Triangulation) ตรวจสอบว่าความแตกต่างด้านเวลา ด้านสถานที่ และด้านบุคคล ทำให้ข้อมูลเปลี่ยนไปหรือไม่

2) การตรวจสอบข้อมูลด้านผู้วิจัย (Investigator Triangulation) ในกรณีที่ไม่มีมั่นใจในคำผู้วิจัยเอง ผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบโดยเปลี่ยนผู้สังเกต อาจเป็นกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า หรือวิทยากร เพื่อตรวจสอบว่าข้อมูลที่ได้เหมือนกันหรือไม่

3) การตรวจสอบข้อมูลด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) ตรวจสอบข้อมูลด้วยวิธีที่แตกต่างกัน คือ จากการสังเกต การประเมินการสัมภาษณ์ และการบันทึกข้อมูล

6.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

6.2.1 ข้อมูลที่ได้จากแบบสังเกต และแบบประเมินใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.2.2 ข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึก และแบบสัมภาษณ์ ใช้วิธีการหาค่าความถี่ ของข้อมูลที่ได้รับแล้วคิดเป็นร้อยละ พร้อมกับนำเสนอ โดยวิธีการบรรยาย

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 การแปลผลข้อมูลเชิงปริมาณจาก แบบสังเกต และแบบประเมินผล ผู้วิจัยได้ ดำเนินการดังนี้

7.1.1 ตรวจสอบและให้คะแนนเป็นรายชื่อตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 72) ดังนี้

ระดับการปฏิบัติ	คะแนน
มากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
มาก	ให้ 4 คะแนน
ปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
น้อย	ให้ 2 คะแนน
น้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

7.1.2 แปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 103) ดังนี้

ระดับการปฏิบัติ	ค่าเฉลี่ย
มากที่สุด	4.51 - 5.00
มาก	3.51 - 4.50
ปานกลาง	2.51 - 3.50
น้อย	1.51 - 2.50
น้อยที่สุด	1.00 - 1.50

7.2 สถิติที่ใช้ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล

7.2.1 ร้อยละ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 104)

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ความถี่
	n	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

7.2.2 ค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 105)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
	N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม

7.2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 106)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
	N	แทน	จำนวนคนทั้งหมด